

Visitaforedrag

VED VISITASEN I BRAGERNES, 12. APRIL 2026

Ved biskop Jan Otto Myrseth

INNLEDNING

Kjære venner

Takk for fellesskapet i kirken, og for gode og innholdsrike visitasdager her i Bragernes.

Bragernes kirke ligger fantastisk til med utsikt til torget og broene som binder Drammenssamfunnet sammen. Når jeg står bak det framskutte alteret, og døren er åpen mot torget, synes jeg å se tydelig hvordan kirken, gudstjenesten og verden er del av samme helhet. Når vi kommer til kirken er det ikke for å få med oss en times søndagsoppbyggelse, men med en bønn om - og tro på - at verden skal forvandles. *Vi bærer mange med oss* heter det i en salme, og i en annen at *vi flykter ikke fra verden. Den jord som engang falt, er båret av de hender som skal fornye alt.*

Disse dagene sammen med dere har styrket troen på at kirken er et håpsteget for verden og det enkelte menneske. Kirken er ikke resultatet av vår nitidige planlegging og strategiske tankekraft, men er et mysterium, et sakrament, et nådemiddel – det vil si et synlig middel som Gud bruker for å gi oss sin usynlige nåde.

De siste ordene som sies i en gudstjeneste er kanskje de aller viktigste: *Gå i fred. Tjen Herren med glede.*

I disse utgangsordene ligger det implisitt at gudstjenesten ikke er avsluttet med de tre ganger tre klokkeslagene, men den fortsetter på utsiden av kirkedøra. Som liturgien etter liturgien, slik de ortodokse kristne uttrykker det. Hele livet er en gudstjeneste.

Nå vil jeg forsøke å samle noen inntrykk og disponere mine refleksjoner med utgangspunkt i Den norske kirkes visjonsformulering «Mer himmel på jord» - som dere også har gjort til deres – og relatere dem til de tre hovedpunktene i strategiplanen som Kirkemøtet har vedtatt.

1. KIRKEN ÅPNER ROM FOR TRO

Det første punktet handler om at *kirken åpner rom for tro og forkynner evangeliet til mennesker gjennom hele livet.* Dette skjer hver uke året gjennom på mange møteplasser i Bragernes menighet og i Drammen by.

Ifølge fjorårets statistikk var det knapt seksten tusen mennesker til gudstjenester i Bragernes kirke i 2025, mer enn det dobbelte av tallet på medlemmer i menigheten. Godt og vel 10 000 deltok på konserter, og mer enn 8 000 var innom på Åpen kirke.

Nasjonalt deltok 4,6 millioner mennesker på en gudstjeneste i løpet av fjoråret, og det utgjør dobbelt så mange deltakere som på kampene i Eliteserien og Obos-ligaen. Og om vi summerer gudstjenester, kirkelige handlinger, konserter og kulturarrangementer, var det ifølge Statistisk Sentralbyrå ikke mindre enn 9,3 millioner mennesker som var innom kirkene i fjor.

I Bragernes peker pilene oppover både når det gjelder gudstjenesteoppslutning, nattverddeltakelse og besøkende på Åpen kirke. Det deltok omtrent tusen flere på gudstjenester i fjor enn i 2019, som var det siste normalåret før pandemien.

Jeg trekker fram disse tallene for å minne oss alle på hvilke fantastiske muligheter vi har som kirke til å åpne rom for tro, så ut Guds ord og spre budskapet om den kjærlighetens Gud som gikk i døden for å gi oss frelse og frihet, framtid og håp.

Bragernes kirke har en helt spesiell plass ikke bare i bybildet, men i drammensernes bevissthet. Den er et forankringspunkt for tilhørighet, en kilde til livsorientering og håp, og et kraftsentrum og fyrtårn for det liturgiske og kirkemusikalske livet. Daglig fylles den av liv og musikk, av mennesker i alle aldre som trenger den rytmen og roen som kirken og liturgien inviterer oss inn i.

I løpet av disse dagene har jeg hatt gleden av å besøke alle korene på deres øvelser, og det er imponerende å se at det arbeidet som er bygget opp gjennom flere tiår fortsatt står seg og framstår like vitalt, også etter at nye krefter har overtatt ansvaret som kantorer. Mer enn 120 korsangere går ukentlig inn og ut av kirkedørene, i tillegg til foreldre og foresatte som følger opp både på øvelser, gudstjenester og konserter.

Jeg gleder meg veldig over den svært bevisste koblingen mellom gudstjenesteliv og kirkemusikalsk arbeid som preger satsinger og prioriteringer. Konserter og gudstjenester er like viktige og peker i samme retning. Det samme gjelder måten dere knytter sammen ulike tilbud og aktiviteter innen kirkelig undervisning og læring med gudstjenestelivet. Barn og unge formes og får med seg gode verdier og solid ballast for livet, og de får en god og sterk opplevelse av at kirken er deres egen. Her får de høre til og kjenne seg hjemme.

Bragernes kirke ivaretar ikke bare funksjonen som menighetskirke for de som hører til soknet. I 2025 kom hele 63 av de som ble døpt fra andre menigheter, og dette utgjorde ikke mindre enn 70 % av de døde. Det er nok mange grunner for dette, men kirkens sentrale plass i folks bevissthet samt det gode renomméet kirken har bidrar i stor grad. Imidlertid er det også gode grunner for å oppfordre familier til å velge dåp i bostedsmenigheten. Ventelig kommer det snart bedre tekniske løsninger i Den norske kirke sentralt, som gjør det lettere for dåpsfamiliene å finne ut hvor de hører til, mer intuitiv påmelding til dåp, og enklere for menighetene å følge opp sine medlemmer.

Dere har et bredt tilbud for oppfølging av de døde, som favner barn og unge fra dåpsdagen helt til konfirmasjonstiden – og videre inn i ungdomsarbeidet. Gjennom både punktuelle og kontinuerlige tilbud skapes rom for læring, undring og fellesskap, der barn og unge kan utforske den kristne tro i trygge rammer.

Det andre hovedpunktet i strategiplanen lyder slik:

2. KIRKEN ER DER LIVET LEVES

Det er lange tradisjoner og tydelige forventninger knyttet til Bragernes kirkes plass i Drammens kulturliv. Menigheten arrangerer konserter under Kulturnatt og Elvefestivalen hvert år, og mange frivillige er involvert i dette arbeidet. Bragernes kirke er byens største konsertarrangør, og gjennom året er det mange aktører som leier kirken i tillegg til konsertene menighetene selv arrangerer. Det er faste serier med orgelhalvtimer i seks av årets måneder, og det arrangeres sommerkonserter 7 onsdager i sommerhalvåret. De aller fleste konsertene har fri entré. Menigheten er også involvert i Johan Halvorsen Musikkfest, og Adventsfestivalen har fått en solid plass i byens kulturliv.

Ifølge Rambøll-rapporten «Den norske kirke – et samfunnsøkonomisk bidrag til kultur og kulturarv», som ble lagt fram for halvannet år siden, fastslås det at kirkens arbeid innen kultur og kulturarv bidrar med **verdiskaping på 4,3 milliarder** kroner hvert år i Norge.

Det kirkemusikalske arbeidet i Bragernes er svært omfattende og favner både gudstjenestene, konsertene, orgelundervisning og korvirksomheten. Mye av de kirkemusikalske ressursene brukes på gudstjenestene, og kantorene bruker også mye tid på musikk i gravferder og vielser. På bakgrunn av denne omfattende virksomheten er det forståelig at det hviler et stort press på kantorressursene, og desto mer imponerende er det at dere også har kapasitet til å gi orgelundervisning. Både utdanningstilbudet og rekrutteringen til kirkemusikertjenesten har dessverre vist en synkende tendens, og faktum er at vi pr i dag mangler 250 organister på landsbasis. Tusen takk for at dere bidrar til rekrutteringsarbeidet både ved det brede kortilbudet og gjennom å tilby orgelundervisning!

I løpet av visitasdagene fikk jeg en god oppdatering på arbeidet med å realisere Bragernes Klang. Når dette bygget står klart, vil det forhåpentligvis bli et godt tilskudd til det kulturelle og musikalske livet i menigheten. Det vil dessuten komme hele byen til gode, og styrke Bragernes menighets rolle som samfunns- og kulturinstitusjon. Jeg er svært glad og takknemlig for den innsatsen som gjøres av en stor gruppe av svært kompetente frivillige medarbeidere, som trår til på ulike måter for å løse dette prosjektet i mål. En tredel av byggekostnadene på ca 30 millioner er på plass, takket være egenkapital, bevilgning fra Drammen kommune og bidrag fra Lychefondet, og arbeidet med å få på plass den resterende finansieringen er i god rute.

Veksthuset er et av mine favorittbilder på hva kirken er. Det skal sås og høstes, gjødsles og vannes, det skal spire og gro, og her i Bragernes er det svært inspirerende å se hvordan den økologiske dyrkingen i Albumhagen og Kirkeparken knyttes organisk sammen med trosopplæring, gudstjenesteliv, vern om skaperverket, integrering og fellesskapsbygging. Innhøsting, høymesse og høsttakkefest blir deler av ett og samme prosjekt – i takknemlighet for de skapende kreftene Gud har nedlagt i tilværelsen. Det spirer og gror i så mange slags jord – i bokstavelig og overført betydning.

Bragernes er en grønn menighet og dere har forpliktet dere til å være miljøbevisste i alt dere gjør. Her møtes unge og eldre i et felles engasjement, og i fjor inngikk dere i et fruktbart samarbeid med Villa Fredrikke, som er kommunens aktivitetssenter for mennesker med demens i tidlig eller moderat fase. I Kirkeparken dyrkes grønnsaker i samarbeid med ungdomsprogrammet til Grønne Drammen, og ungdommene har gjort en stor innsats og har lært mye om natur og grønnsaksdyrking. Barn og voksne fikk ved høsttakkefesten anledning til å trekke opp gulrøtter og poteter, lære om frø og planter og smake på nye ting.

Også på feltet misjon, økumenikk og religionsdialog har Bragernes menighet et stort engasjement. Fra november 2024 fokuserer dere spesielt på prosjekter i Midtøsten og særlig Egypt. Jeg er svært takknemlig for den fine måten dere bidrar til å vedlikeholde kontakten med Anafora og med Tunsberg bispedømmes vennskapsstift i Egypt, Naqqada og Qus. I tillegg har dere vennsksforbindelser både i England og Sverige, og har godt økumenisk samarbeid med flere kirkesamfunn og menigheter her hjemme.

3. KIRKEN ER MER FOR FLERE

Kirkens diakoni er – ved siden av det kulturelle og kirkemusikalske arbeidet - kanskje den aller viktigste brobygger mellom kirken og samfunnet. Diakonien er kirkens omsorgstjeneste og formidler evangeliet i handling. Det diakonale engasjementet i Bragernes menighet er stort og

kommer til uttrykk på mange ulike måter: sosiale møteplasser for barn, unge og voksne, grønn menighet, dyrkeprosjekter, mangfoldsarbeid og deltakelse i Drammen Pride, engasjement for flyktninger og sosial rettferdighet, språktrening, sorgarbeid og stillhetsarbeid.

Selv fikk jeg oppleve babysang og fellesmiddag, og besøkte samtidig arbeidsstua for kvinner. Så fikk jeg også være med på to institusjonsandakter, og jeg fikk igjen bekreftet hvor viktig musikken er når ordene ikke lenger strekker til. På bispemøtet i februar presenterte sykehjemsprest Anna Dalaker sin rapport etter å ha hatt Olavsstipend i fjor, og hennes rapport rommer gode innspill til fornyelse av denne tjenesten, ikke minst hvordan sangen og musikken åpner mulighetsrom vi kanskje ikke i tilstrekkelig grad har benyttet.

Åpen kirke er også et diakonalt tilbud, og på torsdag fikk jeg møte kirkevertene som trofast stiller opp for at kirken kan holdes åpen i noen timer hver eneste dag utenom mandag. I 2025 ble dørene holdt åpne 285 dager, og som før nevnt var det over 8000 som benyttet sjansen til en stille stund i kirken, kanskje tenne et lys eller slå av en prat. Godt og vel 20 frivillige kirkeverter gjør det mulig å holde dørene åpne, og de som kommer innom er gjerne turister, pilegrimer og andre mennesker som søker stillhet og ro.

I en urolig tid er behovet for slike tilbud ekstra viktig, og kirken har både ressurser, kompetanse og erfaring å ta i bruk for å bygge fellesskap og motvirke utenforskap. Vi fikk en god samtale med ledelsen for Kirkens Bymisjon i denne regionen, etter den store omorganiseringen av deres arbeid. Bymisjonen er veldig tydelige på sin kirkelige forankring som en diakonal organisasjon og sitt ønske om å samarbeide med Den norske kirkes organer. Det er stor vilje fra både Bymisjonens og lokalkirkens side til å lete etter felles satsinger og tiltak som kan skape trygge rom som flere kan våge seg inn i, og sammen være en tydelig stemme i det offentlige rom i kampen mot urett. Det ligger godt til rette for samarbeid og partnerskap med dette utgangspunktet.

Underveis i visitasen hadde vi også en svært oppmuntrende samling med ungdomslederne i menigheten, og temaet var: «Kirka – et hjem for unge?» Vi fikk høre fine fortellinger og innspill om hvordan det er å være ungdom i Bragernes menighet, og om hvordan flere kan finne seg til rette i fellesskapet. Det er viktig for ungdommene å bli regnet med og få ansvar og påvirkningsmuligheter, og det å kunne bidra i fellesskapet gir mening og tilhørighet. Det kom flere gode forslag til samlinger og temaer, og gode tips til fellesskapsbyggende tiltak. Vi fikk også en god presentasjon av Forandringshusets virksomhet her i Drammen, med tiltak rettet mot barn og unge i særlig sårbare situasjoner.

Bragernes har et meget oppegående og kompetent menighetsråd. Dere har et betydelig forvaltningsansvar, er arbeidsgiver for flere stillinger og har et stort lønnsbudsjett. Takket være det gode samarbeidet med kirkevergen, en svært velvillig stab og at dere har en god stabsleder, ser det ut til at samspillet mellom råd og stab fungerer godt. Kanskje kan det likevel være verdt å vurdere et medlemskap i Hovedorganisasjonen KA (Kirkens arbeidsgiverorganisasjon), for å kunne ha både juridisk og annen kritisk kompetanse å støtte seg til ved behov.

Jeg vil også understreke det vi snakket om i vårt møte om at menighetsrådet må være seg sitt strategiske mandat og ansvar bevisst. Det er et høyt press på både stab og råd i Bragernes, og ambisjonsnivået er høyt. Det er flott å se at dere også har frivillige som stiller opp som administrative medhjelpere på kontoret. På tross av alle gode medarbeidere og all velvilje er det likevel ikke mulig å prioritere alt like høyt. Det er menighetsrådets ansvar å gjøre de nødvendige strategiske valgene.

Til slutt vil jeg oppsummere mine utfordringer i noen punkter.

UTFORDRINGER

1. Menighetsrådet bør – i samråd med staben – tenke kritisk gjennom behovet for å gjøre nødvendige, strategiske prioriteringer i menighetens aktiviteter og tilbud
2. Arbeid videre med å nå ut til medlemmer og andre som nettopp har fått barn, med sikte på rekruttering til dåp
3. I samråd med skolene bør dere systematisere og skriftliggjøre det samarbeidet dere har på skole/kirke-området
4. Ta godt vare på ungdomslederne i menigheten
5. Samtal videre om hvordan dere kan – i samarbeid med de andre menighetene i prostiet – være kirke også for unge voksne
6. Viderefør det flotte tilbudet om orgelundervisning, og se på mulighetene for å lette presset på kirkemusikktjenesten
7. Lykke til videre med satsingen på å realisere Bragernes klang, og søk nødvendig godkjenning av fase 3 med sammenkobling av nybygget og kirkens korparti
8. Vurder medlemskap i Hovedorganisasjonen KA (Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon), for å sikre tilgang på nødvendig juridisk og annen kritisk kompetanse

Takk til alle som har medvirket administrativt og praktisk, kunstnerisk og musikalsk, og på andre måter. I forberedelsene og underveis i visitasen har jeg hatt god hjelp av medarbeiderne på bispedømmekontoret, og ikke minst prost Øystein Magelssen, kirkeverge Svein Askekjær og kirkefagsjef Michael Onsrud. En særlig takk til disse tre.

Tunsberg bispestol, 12. april 2026

Jan Otto Myrseth